

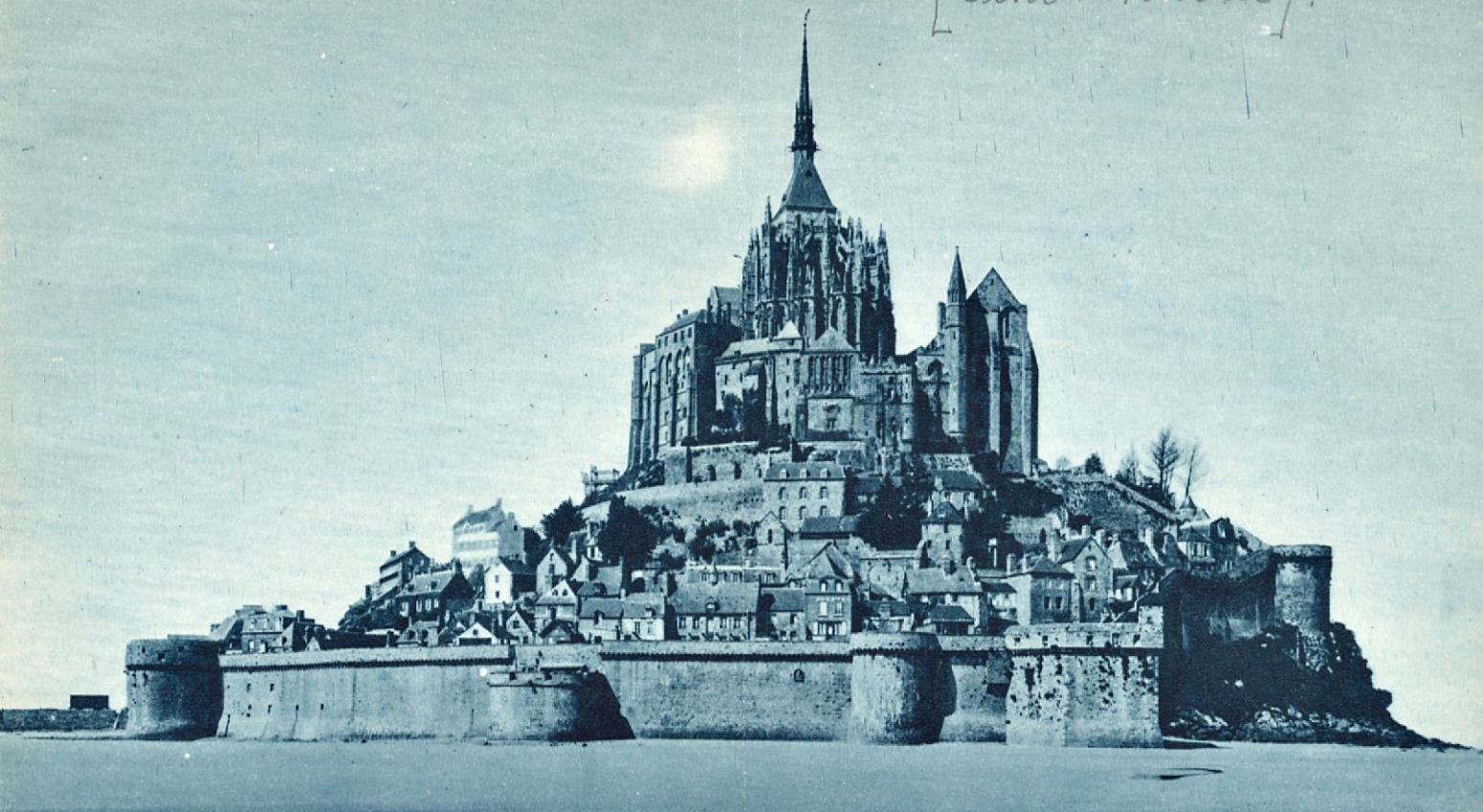
An aerial photograph of Paris, France, showing the Eiffel Tower in the upper right, the Seine river winding through the city, and various bridges and buildings. The text is overlaid on the top half of the image.

**RANSKA
ODOTTAA
SUOMALAISIA**

RANSKAN-RAUTATIEVERKOSTOT

[Eino Palola]:

MONT SAINT-MICHELIN LUOSTARI

Kuva Archives du Touring Club de France.

RANSKA ODOTTAA SUOMALAISIA.

Ranska on aina vetänyt ulkomaalaisia puoleensa. Se on sille jonkinlainen kutsumus, jota se ei kiellä. Se on edelleen kuten aikaisemmin viehättävä keskus, jota ei voi vastustaa.

Jos yhdellä käsitteellä tahtois kuvata tuon viehätyn, täytyisi selittää se sanalla vaihtelevaisuus. Maisemien, olojen, tuotteiden vaihtelevaisuus aiheuttaa sen, että Ranska tavallaan esittää jonkinlaista nykyaikaisen sivistyksen kokoomusta. Ranskaan saapuva ulkomaalainen tapaa siellä melkein aina hänelle tutun ympäristön, ja siinä piilee eräs tuon hänet valtaavan viehätyn salaisuus. Niinpä

voi suomalaisellekin sattua, että hän varsinkin vuoristoseuduissa ja Pohjois-Ranskan rannikoilla voi keksiä jotakin kotoista, Suomeen verrattavaa, maiseman koivuineen ja petäjiineen.

Mutta toiselta puolen vierasta viehättää ennen kaikkea se, että hän löytää mitä erilaisimpia maisemia verraten ahtaalta alueelta. Vuoristo vaihtuu pian tasangoksi, karu merenranta kukkivaksi puutarhaksi, viljelysseutu teollisuusalueeksi, ja ilmasto muuttuu luonnonsuhteiden mukaan Välimeren viehättävän lämpimästä, auringonpaisteisesta säästä Kanalin varsien ja Atlantin rannikoiden kylmem-

pään ja raikkaampaan Keski-Ranskan mannerilmaston välityksellä. Muutaman tunnin kuljetetaan matkustaja luulee jo olevansa uudessa maassa.

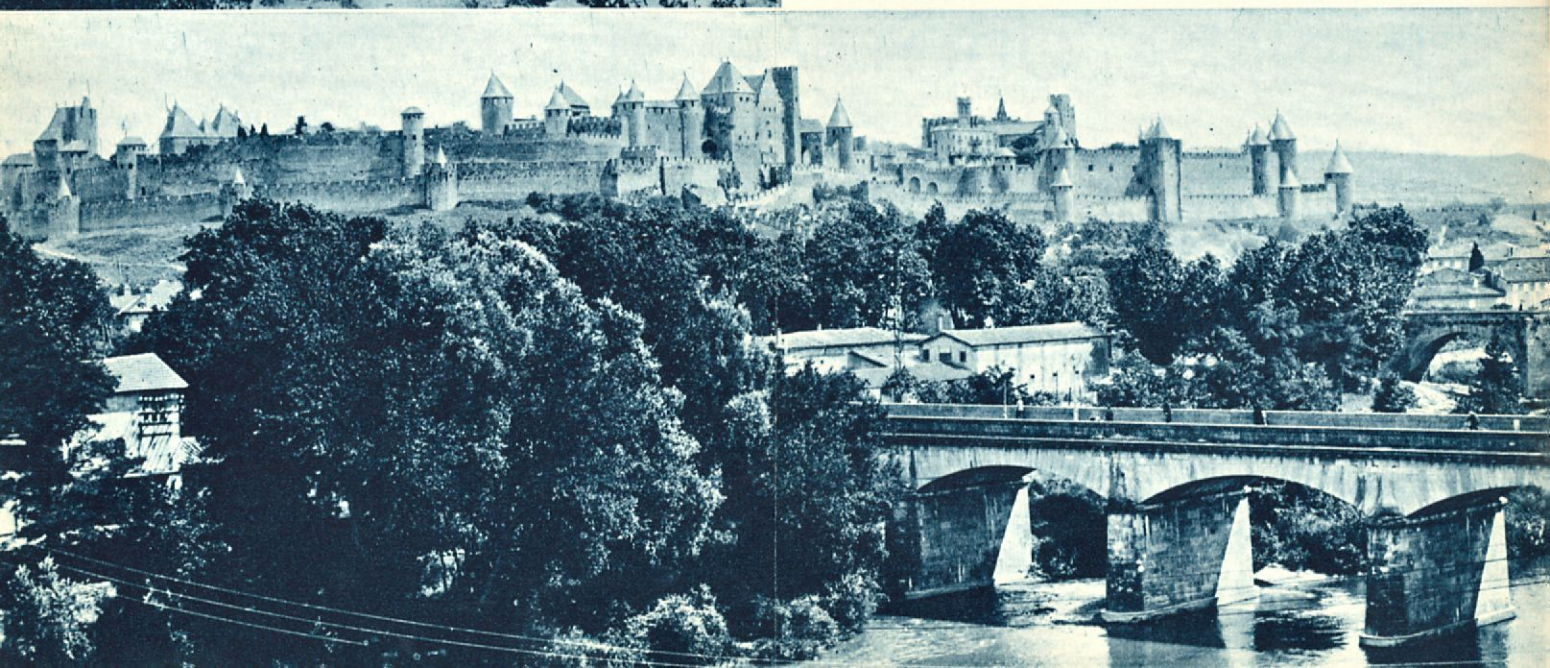
Mutta kaikkea tätä erilaisuutta yhdistää kuitenkin voimakkaasti yhteinen sivistys. Menee Ranskassa minne hyvänsä, niin siellä kohtaa saman sie-lun, saman elämäntäytteen, jossa tietysti saattaa olla erilaisia vivahduksia. Varsin ranskalaisia ovat esim. nuo matalat rinteet, jotka eivät oikeastaan ole vuoristoa eikä tasankoa, mutta jotka ovat mitä tehokkaimmin ja moninaisimmin viljeltyjä. Viiniköynnös sekaantuu hedelmäpuihin, ja pienet pellot ovat kuin kirjava ruudukko, sen mukaan, mitä niissä milloinkin kasvaa. Pieni kylä punaisine, somine tiilikattoineen on asettunut tien mutkaan tai virran rannalle, ja sinne johtaa tavallisesti kor-kea, hoikka poppelikuja. Kaikkialla lepää miellyt-tävä rauha, silmää hivelevä värikkyys, ja kaikkialla tapaa yhtä hilpeitä, yhtä ystävällisiä, työteliäitä ihmisiä, jotka suhtautuvat vieraaseen kuin vanhaan tuttavaan.

GARDIN SILTA

Kuva »Collection P. L. M.»

CITE DE CARCASSONNEN MUURI

Kuva Archives du Touring Club de France.

Koko tuon hedelmällisen, hymyilevän, aurinkoisen maan keskellä on sitten Pariisi, josta voi sanoa, että se on niitä harvoja kaupunkeja maailmassa, jotka ovat kansallisen elämän ja kansallisen sivistyksen ehdottomia luomuksia. »Pariisissa tuntee elävänsä keskellä ihmisten yhteiskuntaa kuten Roomassakin», on eräs historioitsija sanonut. Ja siitä kai johtuu, että se, joka tuntee olevansa melkein kotonaan Ranskassa, on aivan kotonaan Pariisissa. Sieltä lähdettyään hänen mieleensä jää ikävä, joka pian tuo hänet sinne takaisin.

Virtoja ja jokia. Silmätkääpä karttaa ja silmäänne pistää varmasti sen verkon hienous, jonka virrat ja joet piirtävät Ranskan maaperään. Tuo piirros muistuttaa suorastaan lehden suonina. Nuo joet eivät vesipaljoudeltaan ole kovinkaan mahtavia. Päinvastoin kohtaamme melkein joka käännteessä kapean vesijuovan, joka hakee tietään maanpinnan muodon mukaisesti koukerrellen ja lisää sitten joka hetki maiseman viehätystä. Mutta tuohon maisemaan liittyvät sitten vielä jokien yli johtavat sillat ja kaaret, linnat ja talot, jotka entisajan kauneustaju on asettanut juuri oikealle paikalleen maisemassa. Joki kuuluu ranskalaiseen maisemaan niinkuin järvi suomalaiseen, vaikka ei Ranskastakaan silti järviä puutu.

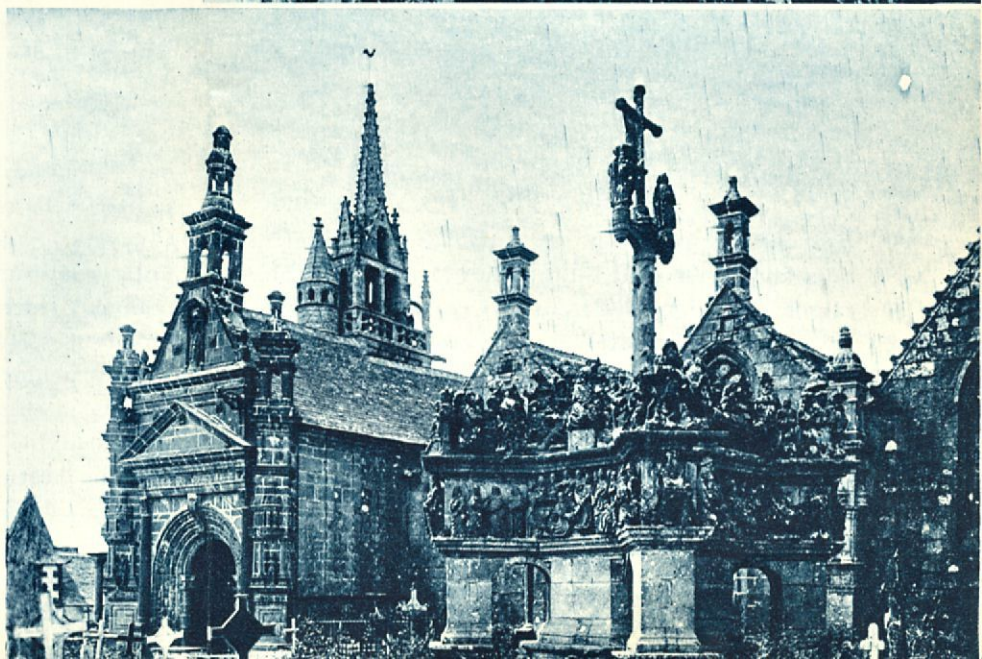
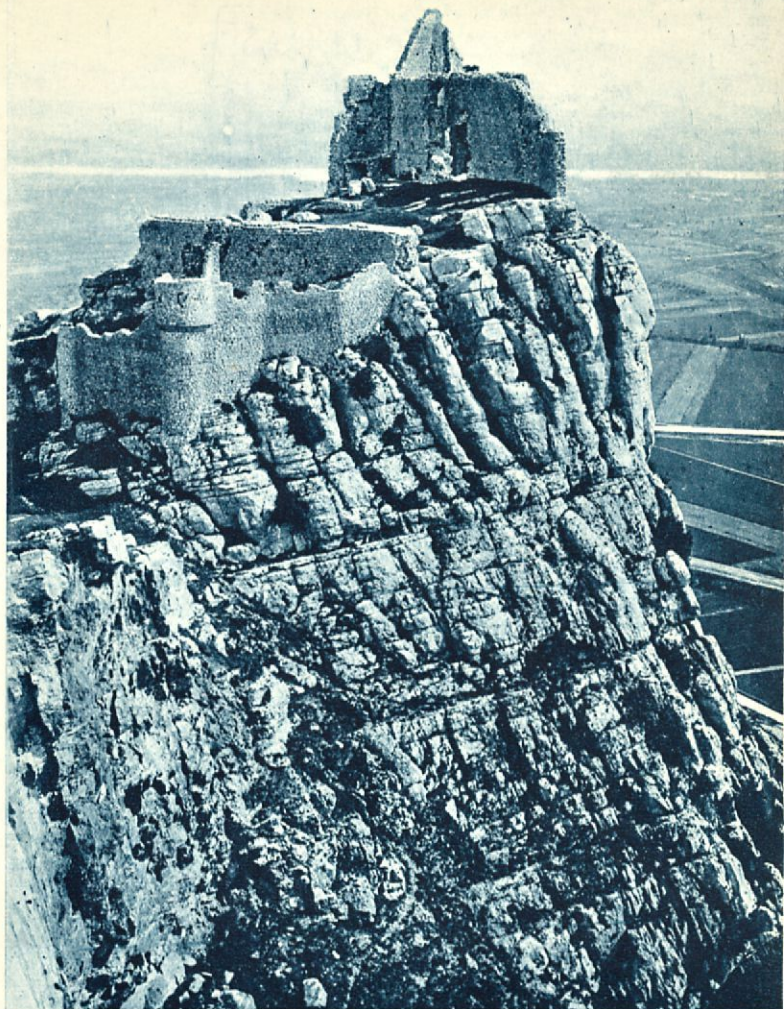
Meri- ja rantakylpylät. Ranskan pitkiä rannikoita huuhtoo kolme merta: Pohjanmeri ja Kanaali pohjoisessa, ääretön Atlanti lännessä ja sininen Välimeri etelässä. Ne antavat kukin rannikoilleen erikoisen luonteen. Rannikoita on kaikkiaan 3 000 kilometriä ja niiden äärellä tapaa kaikki erilaiset rannikkomuodostumat: pohjoisessa ja lännessä hienot hiekkarannat, Normandian liitujyrkänteet,

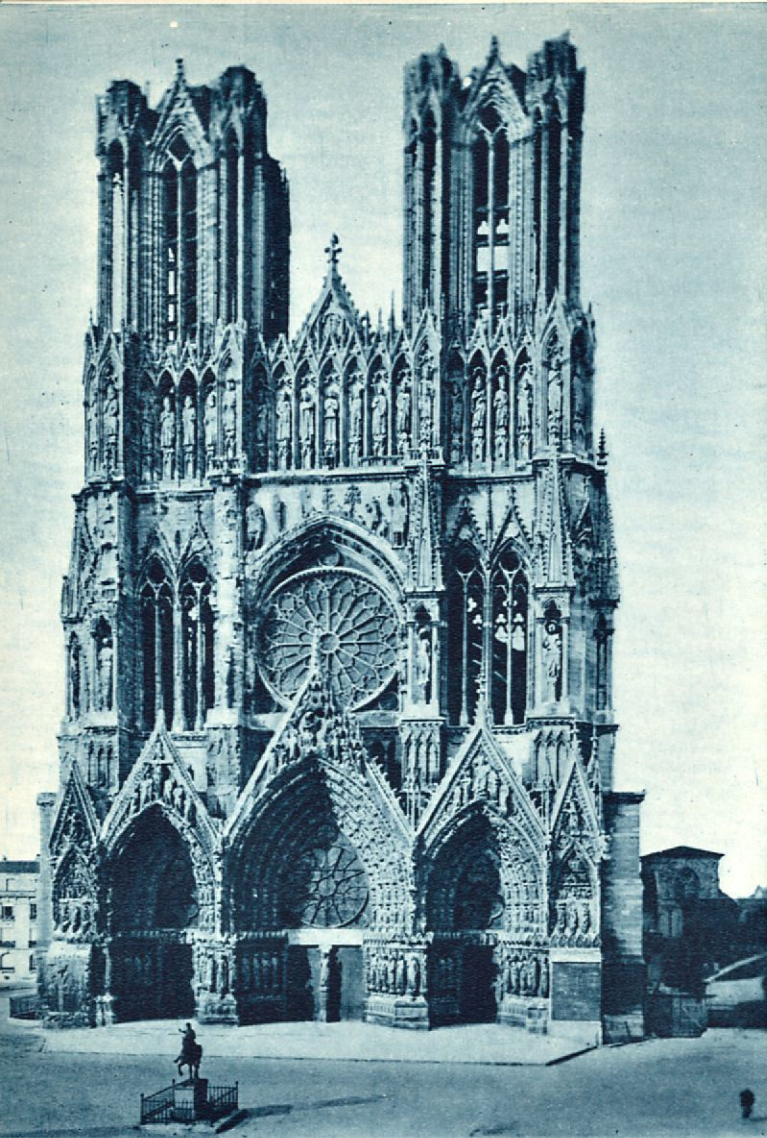
CRUSSOLIN LINNA

Kuva Archives du Touring Club de France.

GUIMILIAU — KIRKKO JA RISTI

Kuva Archives du Touring Club de France.

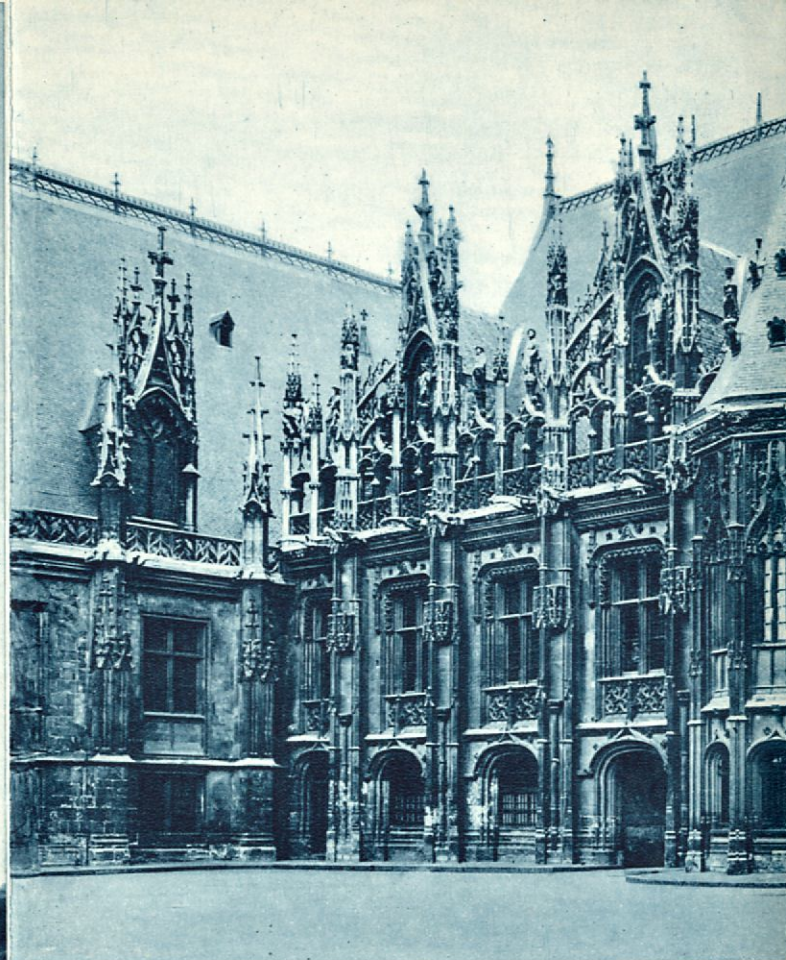

REIMS — TUOMIOKIRKKO

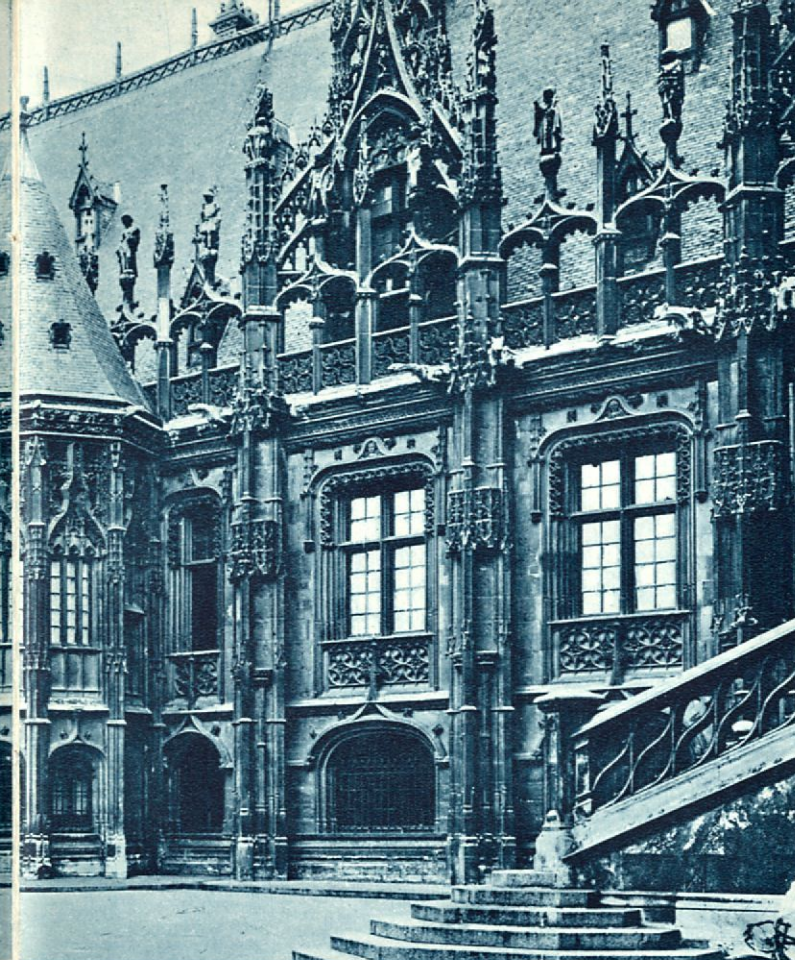
Kuva Archives du Touring Club de France.

Bretagnen rikkinäiset graniittikalliot, Välimeren rannikon punertavat rantakalliot ja vuonot. Näillä rannikoilla eri kylpylät edustavat mitä erilaisimpia lämpö- ja olosuhteita, ja paikasta toiseen siirtymällä niissä voi oleskella vaikka vuoden ympäriinsä: kesällä Normandian ja Bretagnen viileissä kylpylöissä, syksyllä ja talvella Baskien rannikon tai Välimeren lämpimissä vesiparatiiseissa, missä ihmeellisen aurinko pitää yllä ainaista kevättä.

ROUEN — OIKEUSPALATSI

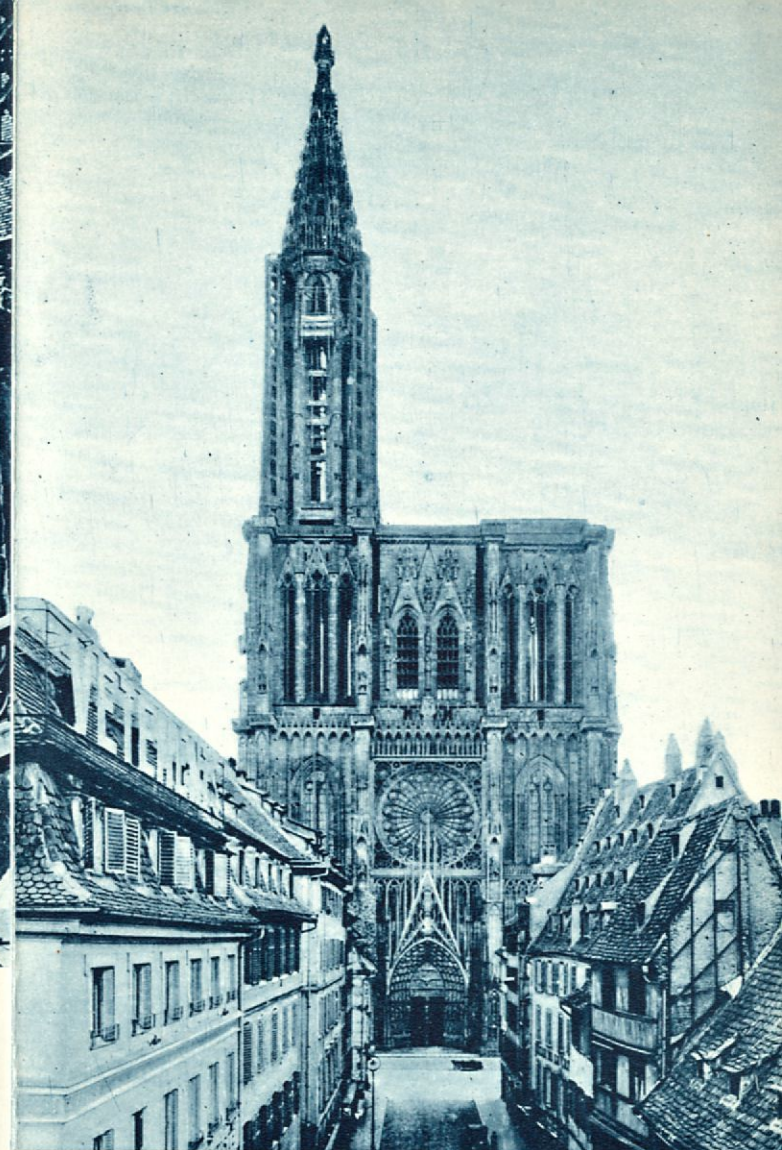
Järvet ja vuoristot. Genève-, Annecy-, Bourget- ym. järvet levittelevät kirkkaita vesipeilejään Alpien, Pyreneitten tai Vogesien juurella, jotka antavat niille viehättävän kehyksen. Vuoristo lisää omalla mahtavuudellaan suuresti niitten kauneutta ja lisää siellä oleskelun vaihtelevaisuutta ja miellyttävyyttä. Samalla nuo vuoristot ovat luonteeltaan mitä erilaisimpia. Siinähan on Keskivuoristo sammuneine tulivuorineen, jotka antavat sille hyvin erikoisen sävyn, Pyrenejä terävine huippuineen, Vogesit pehmeine kaarteineen, Jura metsäisine rinteineen ja ennen kaikkea Alpit mahtavine, pilvien yli ulottuvine harjanteineen ja huippuineen. Vuoristoon ihastuneille Ranska tarjoaa yhtä paljon kuin mikä muu maa hyvänsä.

Kuva J. E. Auclair, Archives Photographiques du Réseau de l'Etat.

Muinaisuuden viehätys. Mutta paitsi luontoa Ranskalle antaa erikoisen viehätöksen se, että siellä voimme seurata ihmiskunnan historiaa hyvin aikaisista ajoista meidän päiviimme saakka aivan kuin maisemia ja muistomerkkejä katsellessamme selailisimme elävää kuvakirjaa.

Historiantakaiseen aikaan joudumme tullessamme Perigordiin, Vézèren tyynten vesien äärelle, korkeissa kallioissa oleviin luoliin, jotka ovat suoneet asunnon esihistoriallisille ihmisille. Eyziès'n kylän luota on löydetty vanhimmat jäljet ihmisistä mitä tunnemme ja erikoisesti piirroksia, joita on kaiverrettu poron ja mammutin sarviin ja hampaisiin. Ne ovat kotoisin kivikaudelta. Bretagnessa on hyvin runsaasti esihistoriallisia muistomerkkejä.

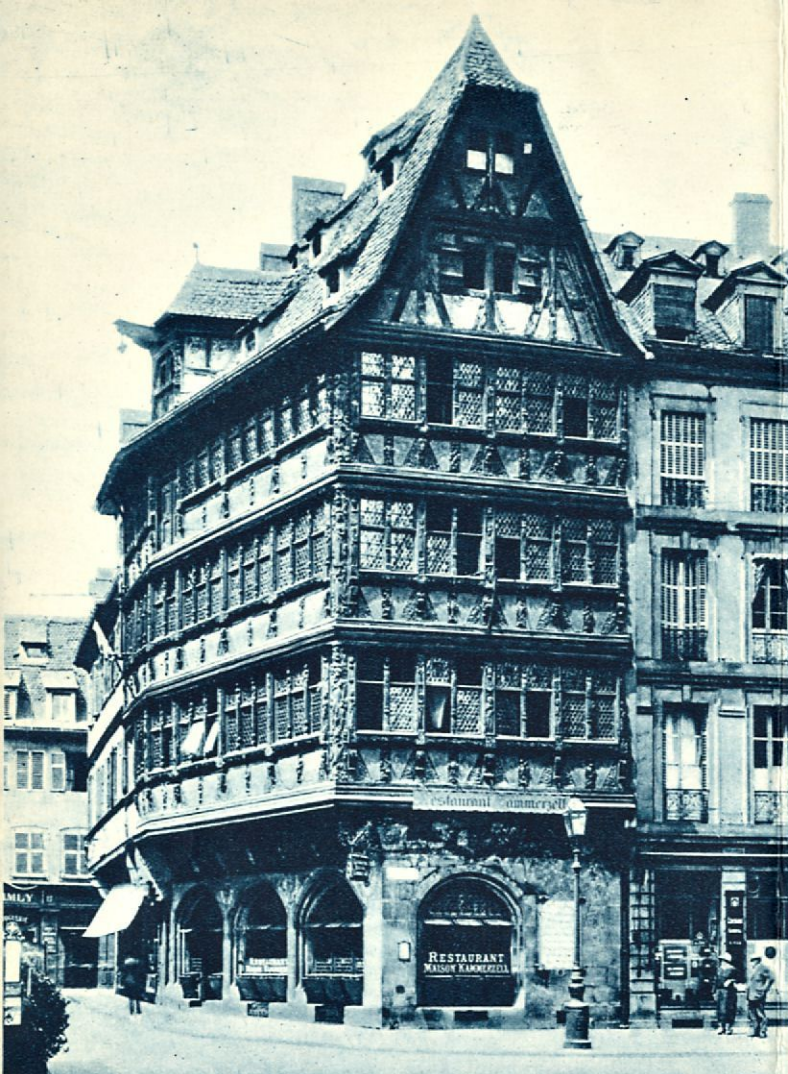

STRASBOURG — TUOMIOKIRKKO

Kuva Chemins de fer d'Alsace et de Lorraine.

Carnacin luona saamme katsella äärettömiä rivejä korkeita kivipatsaita, Menhirejä, jotka arvoituksellisuuden kertovat arvoituksellisista ihmisistä, Pyreneitten rinteet tietävät myös kertoa esihistoriallisen ihmisen oloista ja elämästä, ja sikäläiset luola-maalaukset ovat kuuluisia.

Gallialais-roomalainen aika on jättänyt jälkiä varsinkin Etelä-Ranskaan, Provencon aurinkoisille maille. Rooman entinen valtakunta astuu täällä

STRASBOURG — KAMMERZELL-TALO
Kuva Chemins de fer d'Alsace et de Lorraine.

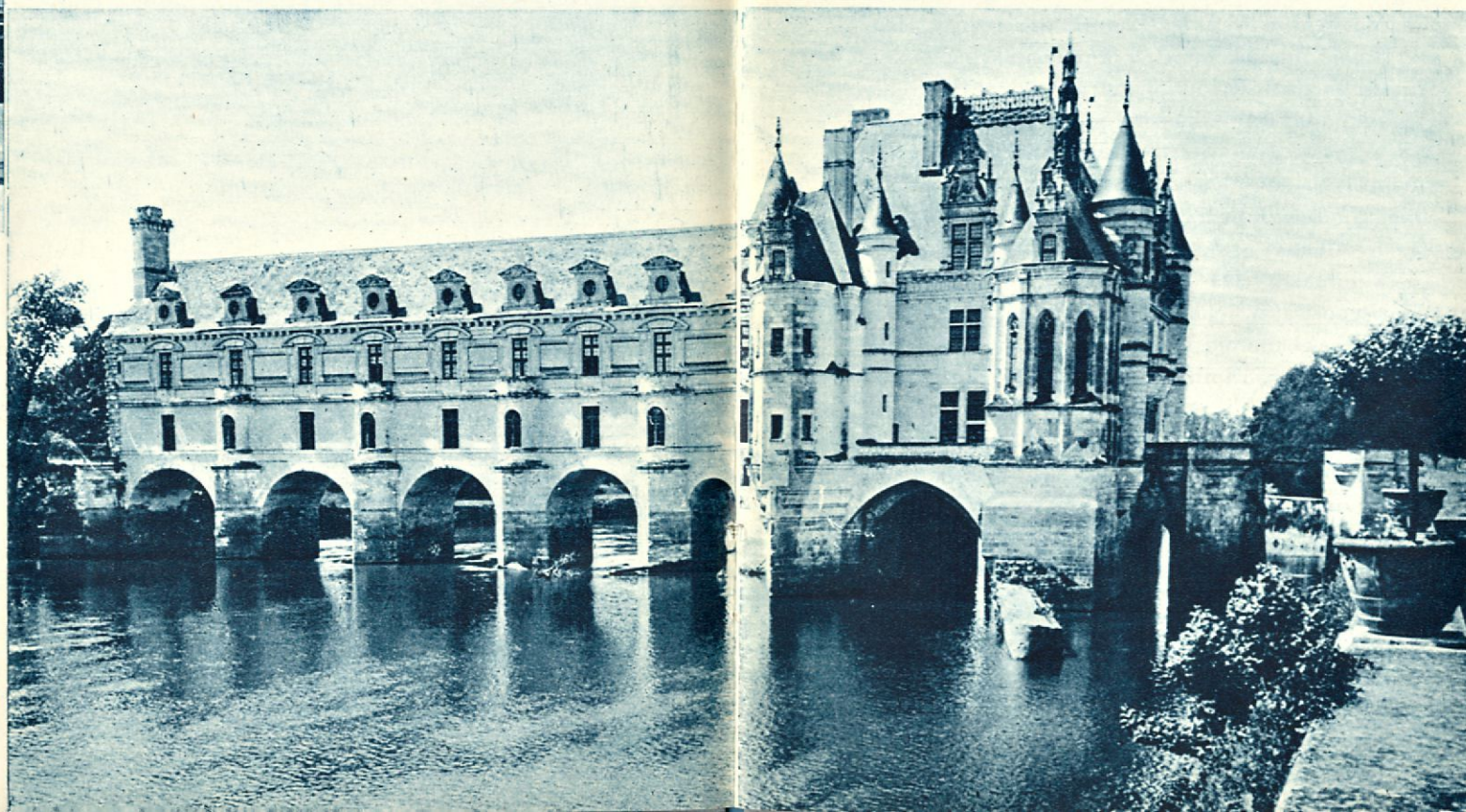
vastaamme melkein yhtä elävänä ja suurenmoisena kuin Italiassa. Mieleen jäävät monet arenat, temppelit, riemukaaret, vesijohdot ja sillat. Vieläpä niinkin pohjoisessa kuin Parisissa ja Reimsissä tapaamme näitä roomalaisen vallan jätteitä. Erikoisesti mainittakoon Orangen sirkus, Frejusin ja Pont-du-Gardin vesijohdot, Nîmes'in ja Arles'in areenat.

Keskiaika, jolloin Ranska suuressa määrässä johti koko eurooppalaista sivistystä, astuu siellä hyvin elävänä silmiemme eteen mitä lukuisimpien muistomerkkien muodossa. Hyvin aikaisilta ajoilta

tapaamme jo linnoja, jopa kokonaisia kaupunkejakin, jotka ovat säilyttäneet keskiaikaisen luonteensa melkein koskematta. Muistakaamme tässä yhteydessä vain Carcassonne Pyreneitten tiellä tai Aigues-Mortes Välimeren lahden rannalla. Muutenkin, varsinkin pienemmissä kaupungeissa, tapaamme alituisen keskiaikaisia rakennuksia, keskiaikaisia näköpiirejä mitä viehättävimpiä.

Mutta merkillisimpiä keskiajan luomuksia ovat kuitenkin kirkot, joista vanhimmat ovat melkein tuhatvuotisia. Romaanista tyyliä edustavat kunnit ja mahtavat rakennukset valtaavat edelleenkin mielen mahtavuudellaan, koristelunsa rikkauksella ja taiteellisuudella, ja ne ovat vielä niin eläviä, että useimpia niistä edelleen käytetään alkuperäiseen tarkoitukseensa. Juuri Ranskassa roomanin tyyli sitten kehittyi siksi, joka tunnetaan goottilaisen nimellä. Se edustaa vielä korkeampaa kauneutta, rohkeaa rakennustapaa, jossa tornit ja huiput kohoilevat tähän asti saavuttamattomaan korkeuteen

taivasta kohti, ja joissa taiteellinen koristelu saavuttaa nykyaikaa hämmästyttävät mittasuhteet ja moninaisuuden. Niitten joukossa on sellaisia, joita voidaan verrata vain antiikin rakennustaiteen kaikkein mahtavimpiin ja merkillisimpiin tuotteisiin. Niistä, jos mistä, puhuu matkailijalle Ranskan kansan kauneutta ja ylennystä kaipaava sielu, kokonaisten väestöryhmien yhteisponnistus tuohon kauneuteen ja ylennykseen pääsemiseksi. Tämä goottilainen liike on lähtöisin aivan Parisin porteilta, St Denistä, kuninkaallisesta luostarista, jonne Ranskan kuninkaat on haudattu. Ja kaikkialla ympäriinsä katedraalit kohottelevat tornejaan ja huippujaan yli kaupunkien ja maisemien. Seiniin, ikkunoihin, portteihin Ranskan keskiajan suuret, nimeltään usein tuntemattomat taiteilijat ovat asettelleet kauneimpia kivituuotteitaan, tuhansia veistoksia, tuhansia kuvioita, tuhansia koristeita. On kirkkoja, joissa jokainen kivi on erikseen koristeltu. Ja kirkkojen laivat ovat taas sisältä koristellut monen-

LISIEUX — »RAUHANKATU» Kuva L. Le Boyer.

laisilla hedelmällisen mielikuvituksen keksimillä kuvioilla ja veistoksilla. Jokainen pylväs on taide-teos sinänsä, ja hyvin arvokkailla lasimaalauksilla koristetut ikkunat heittävät hämärän, monivärisen valaistuksen noihin mahtavasti nouseviin, ylöspäin suippeneviin holvikaariin, koristelun jatkuessa katossa ja holveissa monikuvioisena, monivärisenä. Näitä ihmeellisiä rakennuksia kohtaamme melkein kaikkialla, ja pienet kyläkirkotkin viehättävät sil-

CHENONCEAUX'N LINNA Kuva Archives du Touring Club de France.

mää somilla, sopusuhtaisilla muodoillaan kilpaillen niissä kuuluisien, rikkaitten sisartensa kanssa. Joudumme minne hyvänsä: Pariisiin, Reimsiin, Bourges'iin, Beauvais'hen, kaikkialla kohtaamme uudeleen saman ihmeen, saman kauneuteen pyrkivän yhteisponnistuksen kirkkorakennuksessa ilmenevänä. Vain näitten kirkkojen takia kannattaa matka Ranskaan.

Mutta tuskin oli gotiikka saavuttanut kukoituksensa kun sen sijalle astuu uusi tyyli: renessanssi, joka jälleen luo mestariteoksia rakennustaiteen alalla. Tämän kauden merkkiteoksia tapaamme myös melkein kaikkialla Ranskassa, mutta varsinkin yksi seutu ylpeilee niillä erikoisesti: Loiren linnojen piiri. Ne ovat kuninkaitten tai korkeitten aatelisherrojen entisiä asumuksia, ja kertovat renessanssin rakennustaiteen korkeimmista saavutuksista. Niitä on paljon, enemmän kuin missään maailmassa samaan paikkaan kokoontuneina: Blois, Chambord, Cheverney, Amboise, Azay-le-Rideau, Luynes ym., kaikki merkittäviä nähtävyyksiä, jotka palauttavat mieleen etenkin Frans I:n, Katarina de Medicin, Henrik II:n ja monien muitten kuuluisuuksien nimet. Niitten ohella on vielä muistettava esim. Fontainebleau'n linna suurenmoisine metsäympäristöineen.

Seuraavan ajan suuret kuninkaat loivat oman tyyliinsä ja oman ympäristönsä. Versailles on lähinnä Ludvig XIV:n perintöä ja kertoo hänen ja hänen aikansa suurenmoisuudesta ja loistosta. Tässä linnassa elää havainnollisimpana Ranskan »suuri vuosisata», jolloin maan maine ja sivistys säteili voimakkaimmin ympäri Euroopan. Kuljeskellessamme Marmoripihalla, Peilisalissa, Marmousetin puistokäytävillä, pylväiköissä, suurten suihkulähteiden lähistöllä palaa tuo loistava aika elävänä mieleen. Parisin Vendôme-aukio todistaa myös tämän ajan suurenmoisuutta.

Seuraava vuosisata muuttaa majesteettillisuuden sointuvaksi harmoniaksi, päästää rokoko-tyylin

NANCY — STANISLAUKSEN TORI

PROVINS — CAESARIN TORNII

ARTOIS

NORMANDIE

LORRAINE

ALSACE

BRETAGNE

ANJOU

POITOU

AUNIS

BOURGOGNE

BRESSE

GUYENNE

AUVERGNE

PROVENCE

LANGUEDOC

BEARN

Ranska-
laisia
Kansallis-
pukuja

vallalle niin asunnoissa kuin sisustuksessakin. Tämän laajalle vaikuttaneen tyylin ajalta Ranska on täynnä muistomerkkejä, joista kai suurenmoisoin on Parisin Place de la Concorde, jossa rakennukset, virta ja puistot yhtyvät yhdeksi suureksi kokonaisuudeksi. Nancyssa Stanislas-tori on tämän kauden sievimpiä ja eheimpiä jäännöksiä.

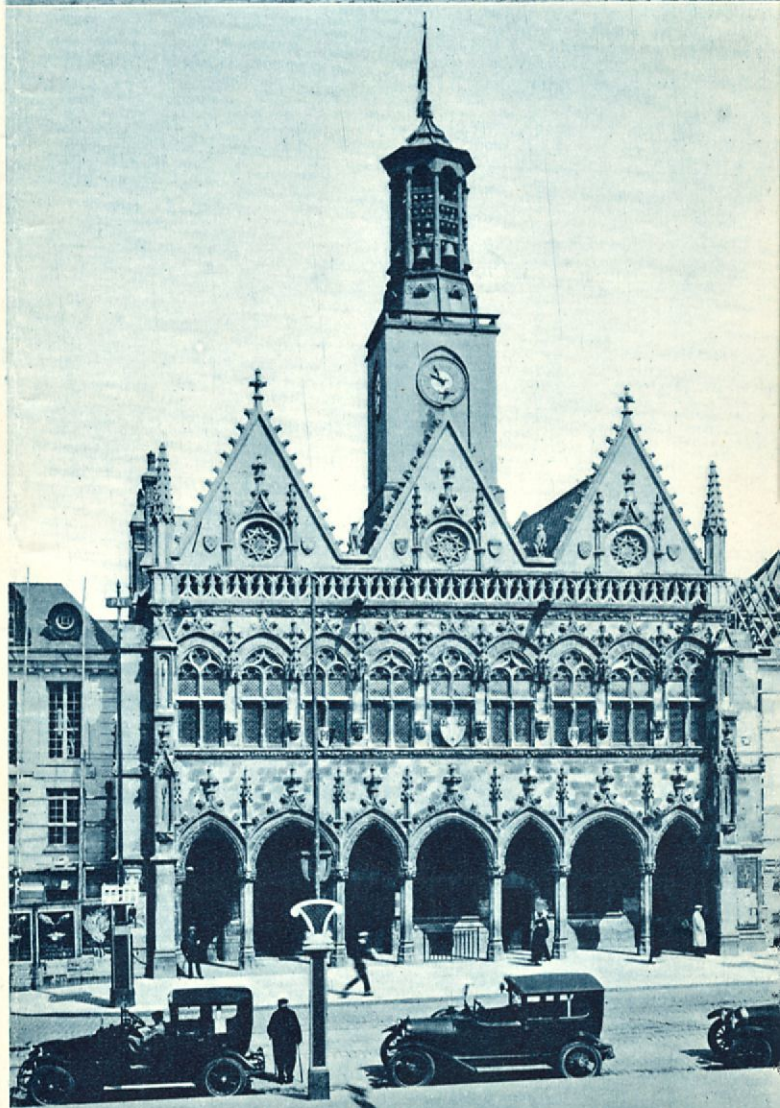
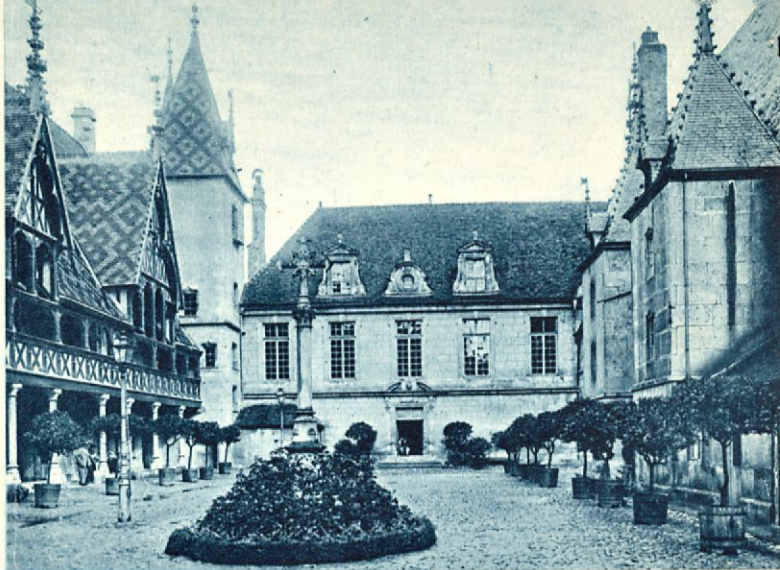
1800-luvun alussa Napoleon jätti jälkensä Ranskan rakennustaiteeseen niinkuin historiaankin. Riemukaari päättää Louvrelta aukeavan tavattoman laajan ja komean näköalan, ja vuosisadan lopulta Parisissa on loistorakennuksena kuuluisa Ooppera ja v. 1889 pystytetty Eiffeltorni, joka nyt vasta on voitettu korkeudessa.

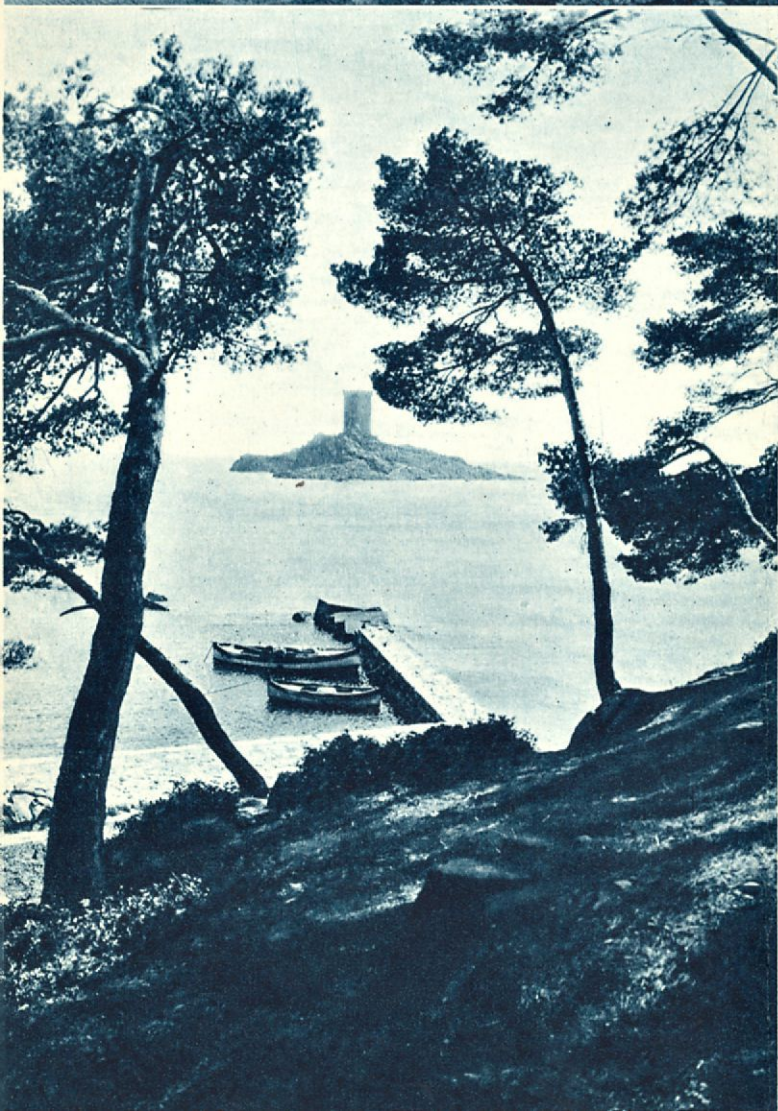
Taiteen ja tieteen maa. Ranska on erikoisessa määrässä taiteen ja tieteen maa. Yllämainitut kirkot ja rakennuksethan ovat kaikki taideteoksia, ja monet kaupungit, pienetkin, oikeita taidekaupunkeja. Niistä on ensimmäinen Parisi, jonka koko luonteelle taiteellisuus antaa leiman. Siellä saamme ihailla aluksi roomalaisia ja keskiaikaisia rakennuksia, joista mainioin on tuomiokirkko, kuuluisa Notre Dame. Mutta siellä on vielä muita kirkkoja, linnoja (Vincennes) ja yksityisiä rakennuksia, jotka taiteellisuudellaan herättävät huomiota. Koko kaupunki on sitä paitsi rakennettu taiteellisia periaatteita silmällä pitäen. Mutta kaikkialla Ranskassa on sitä paitsi kuvaavien taiteiden mitä mainioimpia teoksia usein juuri kauniit rakennukset kehyksenään. Joka paikassa on museoita ja kokoelmia ja varsinkin Parisissa loppumattomiin. Niitten joukossa herättää ensi sijassa huomiota kuuluisa Louvre, kuninkaitten entinen jättiläispalatsi, jossa hallitsijat ovat pitäneet asuntoa Frans I:stä Napoleon III:een saakka. Louvren loistavat salit sisältävät Euroopan ehkä suurimmat ja arvokkaimmat taidekokoelmat. Täällä ja Luxembourgin museossa voi matkailija helposti tehdä huomioita siitä,

BEAUNE — SAIRAALAN PIHA

Kuva Archives du Touring Club de France.

SAINT-QUENTIN — RAATIHUONE

BONIFACIO

Kuva »Collection P. L. M.»

CAMARET — »PAPUKASAT»

Kuva Archives du Touring Club de France.

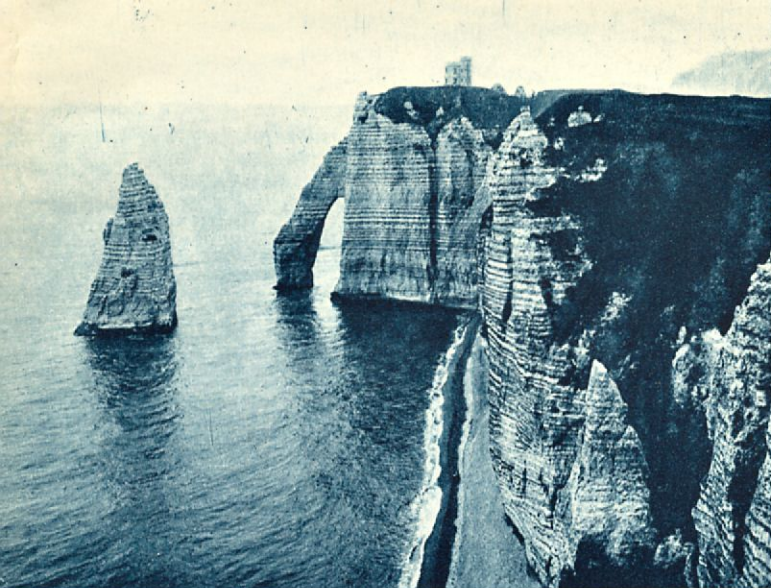
kuinka läheisesti suomalaiset taiteilijat ovat yhteydessä Ranskan taiteen kanssa.

Tiede kulkee Ranskassa taiteen rinnalla mahtavana tekijänä. Sitä edustavat varsinkin maan useat yliopistot, joista laajin ja huomattavin on Parisin Sorbonne. Se perustettiin v. 1235 ja siinä suomalaisetkin keskiajalla opistelivat. Onpa suomalainen, Maunu Tavast, ollut Sorbonnen rehtorinakin. Toinen tärkeä oppilaitos on Collège de France kaikkein korkeimpia opintoja varten. Koska Parisissa edelleenkin opiskelee paljon ulkomaalaisia, on heidän asunnoikseen ja opiskeluhuoneistoikseen syntynyt oikea kaupunki »Cité Universitaire», jonne useat valtiot ovat rakentaneet oman talon ylioppilailleen. Suomen talo puuttuu vielä. Muutkin Ranskan yliopistot ovat suosittuja opiskelupaikkoja, ja niitten vaikutus koko maailman sivistyselämään on hyvin suuri ja voimakas, sillä ulkomaalaiset opiskelevat Ranskassa mielellään.

Hyvän ravinnon ja viinien maa. Kaikki ihmiset ovat yhtä mieltä, että Ranska on — olkoon se muuten mitä hyvänsä — ainakin hyvän ravinnon ja vii-

AGAY — »KULTASAARI»

Kuva »Collection P. L. M.»

ETRETAT — »NEULA» Archives du Touring Club de France.

CHAMONIX — BREVENTIN ILMARATA »Collection P. L. M.»

GAVARNIEN VUORILAAKSO

Kuva J. E. Auclair.

nien maa. Ranskalainen keittotaito onkin todella kehitetty taiteen tasolle saakka. Varakas, hyvinvoipa kansa on aina osoittanut harrastusta elämän aineellistakin puolta kohtaan, ja täten on ymmärrettävissä, että joka maakunnassa, joka kaupungissa asukkailla on omia, erikoisia ruokalajejaan, jotka kokeilemalla on kehitetty mahdollisimman pitkälle. Aterian tilaaminen vaatii tietoa, ja taitoa vaatii myös sen maun korostaminen oivallisilla viineillä, joita Bordeaux, Bourgogne, Champagne, Rhône ja Loiren rannat, Touraine ja Elsass kasvattavat, vain kuuluisimmat mainitaksemme. Tällaisen aterian lopettaa sitten mainiosti joku erinomainen konjakki tai likööri, joita Ranskassa myös on kaikkia makuja ja tarpeita varten.

Voidakseen saada täydellisen käsityksen ranskalaisen keittiön oivallisuudesta täytyy nauttia kaikki ruokalajit niiden syntymäpaikoilla tuoreina ja valmistettuina sillä taidolla, minkä perintätieto antaa. Jokainen maakunta tarjoaa matkailijalle omia herkkujaan. Mm. Mansin ja Bresin salvukukat ovat kauan kilpailleet ensimmäisestä sijasta.

LA MEIJE

Kuva Archives du Touring Club de France.

VILLEFRANCHE S/ MER

Kuva Photographie de l'Aéronautique E. Michaud.

NIZZA

Kuva »Collection P. L. M.»

Normandia on kuuluisa varsinkin erilaisista, hienoista juustoistaan, Perigord antaa tryffeleitä ja hanhenmaksaa, jossa Elsass kilpailee sen kanssa tarjoten itse mainioita piirakoita, Provence taas on kuuluisa bouillabaissestään, jota ei osattane valmistaa oikein hyvin muualla kuin Marseillessa. Gastromoninen retki Ranskan ympäri on erinomaisen nautinnollinen ja vie löydöstä löytöön. Sekin osoittaa puolestaan, kuinka vaihteleva Ranskanmaa

kaikissa suhteissa saattaa olla. Suomalaista makua ranskalaiset ruoat vastaavat hyvin.

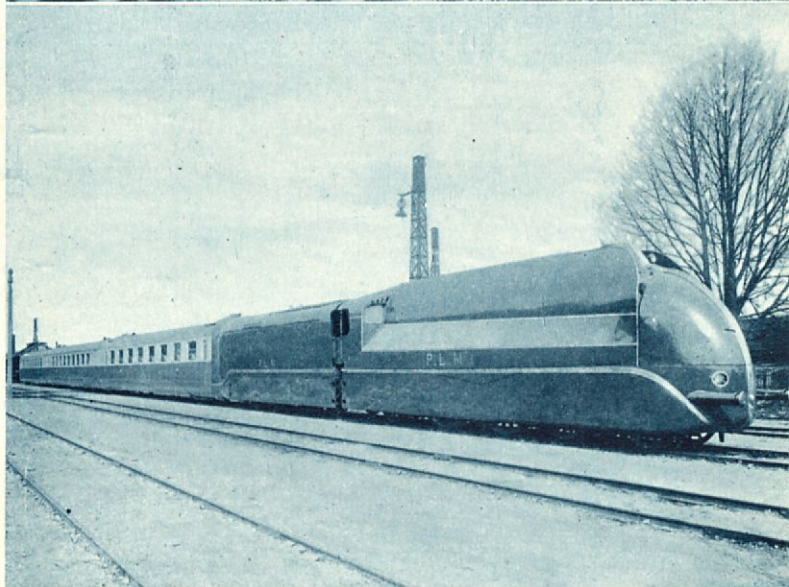
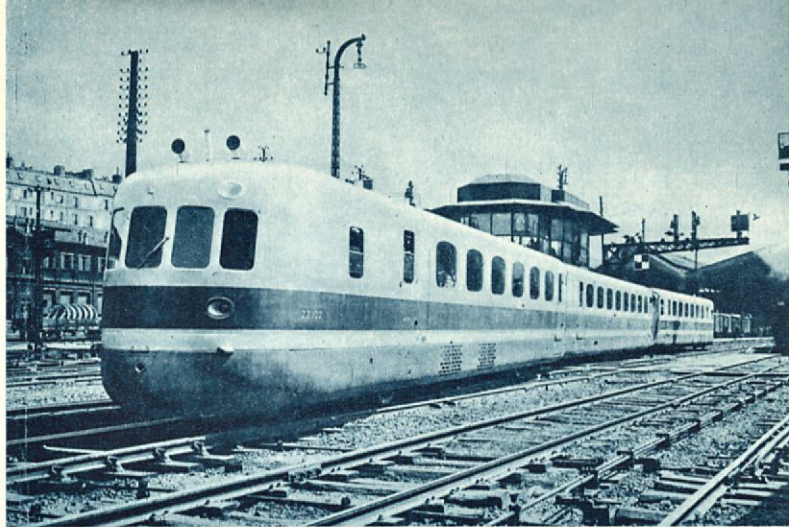
Urheilut. Ranskassa harjoitetaan yhä innokkaammin kaikenlaista urheilua. Esim. golf-kenttiä siellä on kaikissa suurissa turistikeskuksissa. Joilla, järvillä ja tietysti ennen kaikkea merellä on hyvä tilaisuus harjoittaa kaikkia vesiurheiluja ja kalastusta, joka tuottaa hyvin. Onkijana ranskalainen on hyvin tunnettu. Vuoristokiipeilyyn viittasimme jo, ja talviurheiluakin voi hyvin harjoittaa korkealla sijaitsevilla paikoilla etenkin Alpeilla ja Pyreneillä, mutta myös Vogesien rinteillä. Ratsastus, autoilu ja pyöräily ovat hyvin korkealle kehittyneitä, ja vapaa kenttäurheilu voittaa yhä enemmän alaa.

Kylpylaitokset. Jo roomalaisten ajoista saakka Ranska on ollut kuuluisa kylpypaikoistaan ja terveyslähteistään. Niitä siellä on hyvin paljon varsinkin Vogesien, Alppien, Keskusvuoriston ja Pyreneitten rinteillä. Siellä on kylmiä kivennäisvesiä juotavaksi, kuumia kaikkien reumaattisten tautien parantamiseksi, monenlaisia lääkevesiä mitä erilaisimpiin tauteihin ja vesiä, joilla on voimakas radioaktiivisuus. Jokainen voi sieltä löytää sairautelleen sopivan parannuspaikan. Näitten terveyslähteiden asema keskellä turistireittejä ja vuoristoja aiheuttaa sen, että niihin on helppo päästä ja että oleskelu niissä luonnon puolesta on mieluista. Näillä terveyslähteillä ei ole pidetty huolta ainoastaan ruu-

miin parantamisesta vaan sielun virkistämisestäkin. Kylpykausiina siellä aina on konsertteja, teatterinäytäntöjä ja muita huvituksia yllin kyllin. Muutamat niistä ovat kuuluisia juhlistaan, kilpailuistaan ja asukkaittensa erikoisista tavoista. Jo niitten takia Vichy, terveyslähteiden kuningatar, Vittel, Vogeseilla, Evian Genevejärven rannalla, Aix-Les-Bains Bourget-järven rannalla ja monet muut vetävät puoleensa runsaasti matkailijoitakin. Ne eivät ole ainoastaan terveys- vaan myöskin huvittelupaikkoja, joissa koko Euroopan matkustava yleisö saattaa tavata toisensa. Hinnatkin on järjestetty kunkin kukkaron mukaan. Varmasti moni suomalainenkin on Ranskassa saanut takaisin terveytensä näitä lähteitä käyttämällä.

Ranskalaiset hotellit. Tässä maassa, joka hyvin vanhoista ajoista saakka on vetänyt puoleensa runsaasti matkustajia kaikkialta maailmasta, on hotelli-järjestelmä, joka sallii jokaisen, vähävaraisenkin, elää mukavasti ja viihtyä hyvin. Varsinkin viimeisten kymmenen vuoden aikana Ranskassa on tehty hyvin paljon hotellitoiminnan ja matkustajaliikenteen kehittämiseksi. Monet hotellit on kokonaan uusittu täydellisesti nykyajan vaatimuksia vastaaviksi, ja uusia on rakennettu hyvin paljon. Ranskalaisten hotellien joukossa tapaamme oikeita loistopalatseja, joissa kohtaa nykyaikaisen elämän korkeimman hienostuksen, mutta niiden rinnalla on

NORDIN RATAVERKON MOOTTORIVETURI

P. L. M.-RATAVERKON VIRTAVIIVAINEN JUNA

EVIAN

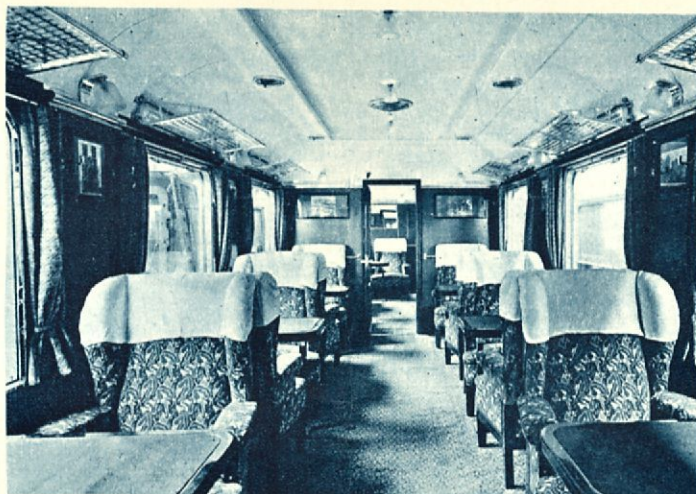
Kuva »Collection P. L. M.«

toisia, joissa halvat hinnat eivät suinkaan merkitse mukavuuden ja nykyaikaisuuden puutetta. Yleensä huoneissa on keskuslämmitys, lämmin ja kylmä vesi. Kaikissa suurissa kaupungeissa, kaikissa turistikeskuksissa matkailija voi asua varojensa mukaan, sillä hänellä on kaikkialla valittavana sellaista, mikä hänelle sopii. Jokaisella hotellilla on hinnastonsa, johon matkustaja saa perehtyä etukäteen,

ja matkailutoimistot voivat järjestää matkailijan olot etukäteen tarkasti hänen halumiensa hintojen mukaisesti esim. päivämaksulla. Tietysti ruokapuoli kaikissa hotelleissa on korkealla ranskalaisen tavan mukaan, samoin kuin viinit. Ranskassa täytyy oleskella jonkun aikaa useilla paikkakunnilla, jotta pääsisi lopullisesti selville maan viehättävyydestä.

Linja-autot. Paitsi hyviä rautateitä, joissa voi matkustaa niin mukavasti kuin kenenkin kannattaa, linja-autot välittävät matkailuliikennettä. Läheisessä yhteydessä rautateiden kanssa näillä linjoilla voidaan käyttää kiertomatkalippuja. Niitten avulla voi helposti käydä syrjäisemmissäkin katsomisen arvoisissa paikoissa kuten Opaali-rannikolla, Gracen rinteillä, Bretagnen villeimmilläänkin seuduilla — joka paikassa. Vuoristossa on myös useita suurenmoisia linja-autoteitä kuten — »la Route de Vosges», »la Route de Jura» ja kaikkein kuuluisin »Route des Alpes», jota pitkin päästään mitä suurenmoisimpien maisemien keskitse Genève-järveltä Välimeren rannikolle. Pyreneillä on omat reittinsä ja samoin Keskusvuoristossa. Näin pääsee hyvin helposti ihailemaan vuoristomaisemien vaikuttavaa kauneutta.

Rautatiet. Taatessaan matkustajille kaikki mukavuudet ja mitä suurimman turvallisuuden Ranskan rautatiet ovat pitäneet yllä mainettaan nopeudesta. Hyvin nopeat junat yhdistävät Parisin maan kaikkiin osiin ja vieraihin maihin. Parisista lähtee kaikkiaan viisi suurta verkostoa, ja junien nopeudesta saa käsityksen, kun tietää, että esim. Parisista Brysseliin pääsee 1 tunnissa (104 km).

VALTION RATAVERKON VALTAMERIJUNAN VAUNU
Kuva Archives Photographiques du Réseau de l'Etat.

Kuuluisa »Kultainen nuoli» vie Parisista Boulogneen keskimäärin 95 km:n vauhdilla. »Idän pikajuna», joka Ranskan alueella kulkee 89 km:n nopeudella, vie suoraan, vauhua vaihtamatta, aina Bukarestiin ja Ateenaan saakka, »Simplon-Orient-Express» kuljettaa matkustajansa aina Aasian porteille, Istanbuliin. »Sininen juna» kulkee yhdessä yössä Parisista Välimeren

rannikolle. »Basque Bondissant» taas vie matkustajan 12 tunnissa Espanjan rajoilta Pariisiin. Sitten on vielä huomattava, että Ranskan radoilla ovat laajassa käytännössä sähköjunat sekä kiskoilla kulkevat autot, joitten nopeus ylittää 100 km tunnissa. Ranskassa on kaikkiaan kuusi rataverkostoa, jotka jokainen hoitavat omaa aluettaan eivätkä kilpaile keskenään, vaan ovat pikemminkin yhteistoiminnassa liikenteen helpottamiseksi eri verkostosta toiseen siirryttäessä. Lippujen hinnat ovat yleensä hyvin kohtuulliset ja erikoisia matkoja, varsinkin kaikenlaisia rengas- ja kiertomatkoja varten, myönnetään usein suuria alennuksia. Makuuvaunuja on yleensä kaikissa kolmessa luokassa ja ravintolavaunu seuraa kaikkia pitkänmatkan junia.

Suomalaisten on hyvä matkustaa Pohjois-expressillä, jossa on suoria vaunuja Berliniin, Köpenhaminaan tai Riigaan.

Suomalaiset ovat aina olleet mieltyneet Ranskaan ja suomalaisten onkin aina ollut hyvä olla siellä.

Tällä kertaa Ranska erityisesti odottaa suomalaisia matkailijoita mm. ensi vuonna alkavaan maailmannäyttelyynkin.

Kaikki matkatoimistot antavat maksutta
esittelyvihkosia ja tietoja Ranskasta sekä
laativat matkasuunnitelmia, ilmoittavat
hyödyllisiä osoitteita jne.

